

Zamyšlení nad komunikováním statistiky v médiích

STATISTICKÁ ANALÝZA DAT, PSY 117

Svatava Buráňová

392039, Psychologie

Vyučující: Mgr. Stanislav Ježek, Ph.D.

Mgr. Jan Širůček

Datum odevzdání: 1. 5. 2012

Fakulta sociálních studií MU, 2011/2012

Pro svoji práci jsem si vybrala článek *Vědci konečně zjistili, proč se opilým mužům líbí i ošklivé ženy* autorky Lucie Fomáčkové, který vychází ze studie Halseye, Hubera, Buftona a Littla zabývající se vysvětlením zvýšeného vnímání atraktivity po konzumaci alkoholu. V článku se uvádí, že vědci přišli na to, proč se mužům líbí i ošklivé ženy, opilý mozek totiž není vůbec schopen rozlišovat symetrii obličeje. Ve zprávě nejsou uvedena žádná konkrétní čísla, jen srovnání, podle kterých střízliví studenti více preferovali symetrické obličeje než opilí, střízliví studenti mnohem lépe rozlišovali symetrické obličeje od asymetrických a muži rychleji a výrazněji ztrácí schopnost rozlišovat symetrii obličejů než ženy.

Ve studii byla testována hypotéza, že akutní konzumace alkoholu snižuje schopnost zachytit symetrii v obličeji a snižuje upřednostňování symetrických tváří nad asymetrickými. Studie měla kvaziexperimentální design, účastníci se sami rozřadili do dvou skupin, střízlivé (N=36) a pod vlivem alkoholu (N=28) a podstoupili dva testy, které se skládaly ze zobrazování fotografií na monitoru počítače. Do analýzy bylo zahrnuto 64 účastníků z 69, M=22let, SD=5. V testu A, účastníci experimentu vybírali z dvojice obličejů (jeden symetrický a jeden asymetrický), ten který považovali za více atraktivní, závislou proměnnou byl počet vybraných symetrických obličejů. V testu B byla respondentům předkládána řada jednotlivých obličejů a rozhodovali, zda jej považují za symetrické či asymetrické, závislou proměnnou byl počet správně rozpoznávaných asymetrických obličejů. Hranice mezi střízlivostí a nestřízlivostí byla určena 0,5 promile. Ve výsledcích studie je uveden průměr, směrodatná odchylka a hodnota t a hladina spolehlivosti, to umožňuje vytvořit intervaly spolehlivosti.

Znění nadpisu článku bylo zvoleno nepřesně, vědci nezjišťovali odpověď na otázku, proč se opilým mužům líbí i ošklivé ženy, ale namísto toho, zda opilost snižuje preferenci symetrických tváří nad asymetrickými. Ve studii byly hodnoceny pouze obličeje, nikoliv celá postava, proto slovní spojení „ošklivé ženy“ může být matoucí, neboť není jasné, zda je myšlen pouze obličej či celková postava.

Vzorek byl poměrně malý, zahrnutí byli jen studenti vysokých škol, proto jej není možno zevšeobecnit takovým způsobem, jako se stalo v článku. V článku mohlo být také zmíněno, že za střízlivého byl považován respondent do 0,5 promile alkoholu v krvi, což není čtenáři známé a samozřejmě, za střízlivého by mohl považovat člověka s nulou promile alkoholu v krvi.

Shrnutí výzkumu není dostatečné, nadpis článku naznačuje, že se studie bude zabývat pouze muži, ale účastníky výzkumu byly příslušníci obou pohlaví. Myslím si, že chybná je také věta „zajímavé ale je především to, že muži rychleji a také výrazněji než ženy ztráceli schopnost

rozlišovat symetrické obličej“ (Fomáčková, 2010). Výzkum se vůbec nezabýval časovým průběhem dělání chyb a správné by bylo tvrzení, že ženy dělaly více chyb při rozhodování, zda obličej je symetrický či ne než muži v obou skupinách, pod vlivem alkoholu i ve skupině střízlivých. Také si nejsem jistá, jak chápat větu „ale muži házejí očima mnohem více než ženy“ (Fomáčková, 2010), která komentovala nepravdivou předchozí větu. Tato věta měla být nejspíš tvrzením autora studie, že muži hledají přitažlivost symetrické tváře opačného pohlaví ve větší míře než ženy (Halsey, Huber, Bofton, Little, 2010).

Možná by bylo přínosné pro čtenáře uvést pro představu některá data z původní studie. Například pokud autorka článku píše o vyšší preferenci symetrických obličejů střízlivými studenty než studenty pod vlivem alkoholu, mohla uvést procentuální vyjádření výsledků, preference symetrických obličejů před asymetrickými střízlivými studenty $66,9 \pm 3,25\%$ a studenty pod vlivem alkoholu $59,3 \pm 2,91\%$ či průměrné množství špatných odpovědí pro určitou skupinu. V článku mohlo být také zmíněno, že nebyly hodnoceny přítomné druhé osoby, ale pouze fotografie obličejů, s počítačově vytvořenou symetrií a asymetrií. Nemyslím si, že při šíření výsledků studie v novinových článcích se lze obejít bez jasného vyjádření závěrů studie. Zveřejněné výsledky studie v článku by bylo dobré podpořit pomocí srozumitelných čísel, která by dávala čtenářům smysl, to znamená vyjádření pomocí procent, průměrů či mediánů.

Fajn popis studie i článku, oceňuji, že jste se s tím takhle seznámila... Bohužel mi tu chybí trochu dotáhnout ty úvahy, uvádíte, co by možná bylo přínosné a co mohlo být zmíněno, nás ale zajímá především to, jaký by to mělo dopad, kdyby to bylo, resp. nebylo zmíněno (jaký mohl být záměr pisatele, že to nezmínil?), co by to pro čtenáře změnilo, kdyby to bylo uvedeno? Vy spíše jen popisujete co bylo a nebylo zmíněno... prosím tedy o doplnění úvah...

AR

Zdroje

Fomáčková, L. (2010). *Vědci konečně zjistili, proč se opilým mužům líbí i ošklivé ženy.*

Staženo 29. 4. 2012 z

http://ona.idnes.cz/vedci-konecne-zjistili-proc-se-opilym-muzum-libi-i-osklive-zeny-pwi-zdravi.aspx?c=A100824_125755_zdravi_1f

Halsey, L. G., Huber, J. W., Bofton, R. D. J., Little, A. C. (2010). An explanation for enhanced perceptions of attractiveness after alcohol consumption. *Alcohol*, 44, 307-313.

